

Levensloop

Hoofdartikel

**Vooruitkijken in de
zorg voor ouder
wordende cliënten**

4

Medewerker

**‘Met het levensverhaal
kun je gedrag van nu beter
duiden.’**

12

CLIËNT AAN HET WOORD

Linda

Waar woon je?

Ik woon al 16 jaar in Putten, omdat het met mijn klassiek autisme beter is om met begeleiding te wonen. Ik woon daar met nog 11 andere mensen. Ik heb een eigen kamer met keuken en douche.

Wat voor werk doe je en wat vind je leuk?

Ik werk op Dagbesteding Creatief. Daar vind ik het heel leuk! Ik vind het heel leuk om vlaggen en tassen te naaien, in te pakken, bestellingen op de post te doen en om rondleidingen te geven. Vorig jaar heb ik de burgemeester van Barneveld een rondleiding gegeven. Ik help ook graag mee bij de verkoop op markten. Hiervoor heb ik 16 jaar in de horeca gewerkt, maar dat gaf veel spanning.

Je komt zelf met het openbaar vervoer naar de dagbesteding, hoe vind je dat?

Ik vind het wel eens lastig. Het inchecken is een keer misgegaan en er kreeg iemand eens een epileptische toeval. Soms is er vertraging of een staking, dan ben ik een half uur later thuis. Ik vind het wel vet dat ik het kan.

Wat doe je graag in je vrije tijd?

Ik zing bij zang- en muziekgroep de Woldinos in Putten. Alle leden hebben een verstandelijke beperking. Ik zing regelmatig solo, maar ik respecteer het als ik niet solo hoef te zingen. Ik speel ook op de xylofoon.

Je zus Bianca werkt ook bij de Rozelaar (als begeleider bij Woonlocatie aan de Irishof). Kom je haar weleens tegen?

Ik zie haar soms als ik naar mijn werk ga. Dan zwaai en groet ik haar en zeg ik bijvoorbeeld: 'Werk ze en tot vanavond', omdat we dan samen gaan fitnesssen. Ik ben trots op haar en zij is trots op mij.

IN DIT MAGAZINE

Cliënt aan het woord	2
Column	3
Hoofdartikel	4
Het gewone leven	7
De MiddenIn	8
Een dag uit het leven van	10
Medewerker	12
Feiten & Cijfers	14
Een Rozelaartje	16

COLOFON

Redactie: *Elsamarie Groenendaal,
Nico Vonder,
Henny van Middendorp,
Gesina Timmer,
Laura Ezinga,
Marlies van der Laan*

Eindredactie: *Jeannette Bos*

Fotografie: *Hans Malestein*

Teksten: *Amanda Herrera de Gier*

Cover: *Deelnemer Samira en
bewoner Gerrit van
Woonzorgcentrum de Pol*

Vormgeving: *Treffend & Co*

Drukwerk: *Verloop drukkerij*

Column

Fijn oud(-er) worden...
*Wie wil dat niet? Voor
mezelf geldt dat ik hier
eigenlijk pas het laatste
jaar mee bezig ben. Het zal
wel iets met 'eind vijftig zijn' te
maken hebben.*

Of ben ik me er sinds ik in de zorg werk veel meer bewust van dat het goed is om hierover na te denken? Heel lang heb ik nog wensen gehad die beginnen met “als ik later groot ben, dan ...”, nu is het soms “als ik meer vrije tijd heb (lees: met pensioen ga) dan ...”

De verhalen van de bewoners en deelnemers van de Rozelaar leren me dat je eigenlijk op ieder moment in je leven zoveel mogelijk de balans moet zoeken. De balans tussen leuk werk hebben dat bij je past, leuke en gezellige dingen doen in je vrije tijd en ook zorgen voor afwisseling. Trijnie laat bijvoorbeeld goed zien hoe je dat vorm kunt geven.

Als ik terugkijk op mijn leven dan zit die afwisseling er gelukkig altijd wel in. Sterker nog; vaak heb ik net te veel hobby's of klussen erbij. Terugkijken op je leven is belangrijk, lezen we in dit

nummer. Waar je vandaan komt, hoe je familie er uit ziet en welke plek je daarin inneemt heeft je immers mede gevormd tot wie je nu bent. Ook doet het er toe wat je beleefd hebt.

Veel van de mensen die betrokken zijn bij de Rozelaar komen uit de streek rond Barnveld. Dat streekgevoel zorgt er onder andere voor dat ik me op mijn plek voel. Ik ben zelf opgegroeid in de Achterhoek en woon nu weliswaar aan de andere kant van de Veluwe, maar deze plek past goed bij wie ik ben. Een mooi idee om met elkaar te praten over je levensverhaal en dat dan op te schrijven. Laten we samen kijken hoe we dat gaan doen.

Jan-Henk Janssen
Bestuurder

Op de foto: Gerike en Lilian

VOORUITKIJKEN IN DE ZORG VOOR OUDER WORDENDE CLIËNTEN

Over levensloop bij de Rozelaar

Bij de Rozelaar wordt vergrijzing steeds zichtbaarder. De Rozelaar ziet een duidelijke verschuiving in de leeftijdsopbouw van de bewoners en deelnemers. “In Nederland is vergrijzing een bekend onderwerp, en wij zien dat ook terug bij onze doelgroep. Je moet daarbij bedenken dat veroudering bij mensen met een verstandelijke beperking al vanaf hun 40e kan beginnen,” zegt Gerike Nagel, beleidsmedewerker zorg bij de Rozelaar. “Vijf jaar geleden hebben we onze populatie geanalyseerd. De cijfers waren opvallend: in 2020 was ongeveer 40% van onze cliëntgroep 40-plus. In 2030 zal ruim 80% van onze bewoners en bijna 60% van onze deelnemers ouder zijn dan 40 jaar. Dat is een flinke verschuiving.”

Volgens Lilian Doest, zorgcoördinator op woonlocatie de Vlinder in Barneveld, vraagt deze ontwikkeling om een andere aanpak. “Mensen met beperkingen, zoals het syndroom van Down, worden eerder als ‘oudere’ beschouwd,” legt ze uit. “Door bijkomende gezondheidsproblemen is hun zorgbehoefte vaak vergelijkbaar met die van iemand die twintig jaar ouder is. Dit vraagt om specifieke ondersteuning die aansluit bij deze fase in hun leven.”

Op woonlocatie de Vlinder wordt dit steeds duidelijker zichtbaar. “Deze woongroep wordt vaak nog gezien als de jonge groep van de Rozelaar,” vertelt Lilian. “Maar dit was bijna 14 jaar geleden zo, bij de start van de Vlinder. Inmiddels zijn die jonge mensen halverwege hun leven. Het besef groeit dat ze geen begin-twintigers meer zijn. We hebben nu te maken met cliënten die ouder worden en een andere soort zorg nodig hebben.” Dit geldt ook voor de andere locaties van de Rozelaar.

Van bewustwording naar beleid

De verandering in de leeftijdsopbouw vraagt om het ontwikkelen van beleid, en dat is waar Gerike en haar collega’s mee aan de slag gaan. “We zijn in september ‘24 gestart met een werkgroep die zich richt op het ontwikkelen van een visie en beleid rondom ouder wordende cliënten,” legt Gerike uit. “De opdracht is tweeledig: een strategie formuleren voor de langere termijn en nu al praktische handvatten bieden aan begeleiders.”

Op de foto: Lilian en bewoner Gerda

Het helpt bijvoorbeeld als zorgteams weten bij wie ze terecht kunnen voor extra ondersteuning. Want naarmate bewoners ouder worden, wordt de zorgvraag complexer. Een ergotherapeut bijvoorbeeld, die kan worden ingeschakeld om mee te kijken in de lichamelijke verzorging. Soms is tijdelijk een sta-op-hulpmiddel of tillift nodig, die we kunnen huren. Ook biedt zorgtechnologie mooie mogelijkheden, zoals het detecteren van vallen of dwalen van bewoners. Dit alles voorbereiden zodat zorgteams er mee aan slag kunnen, is een taak van de werkgroep.

Een belangrijk punt is ook hoe om te gaan met bewoners die geen ouders meer hebben, of waarvan de ouders niet langer in staat zijn beslissingen te nemen. “De werkgroep denkt ook na over andere vormen van ondersteuning. Gelukkig hebben we vaak te maken met heel betrokken families en wordt de vertegenwoordiging van ouders overgedragen naar een broer of zus.”

Een liefdevolle en veilige omgeving

Een belangrijke kernwaarde in het beleid is het streven naar een veilige en vertrouwde omgeving voor de bewoners. “We willen dat bewoners zich gezien en gewaardeerd voelen, en dat ze zo lang mogelijk in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen,” zegt Lilian. “Tegelijk moeten we eerlijk zijn over wat we aankunnen. Niet alle locaties zijn geschikt voor intensieve zorg. Denk

HOOFDARTIKEL

aan locatie de Vlinder met meerdere verdiepingen en slechts één lift. Als een cliënt slecht ter been is, ben je afhankelijk van die ene lift. Dat soort praktische zaken zijn belangrijk om mee te nemen in ons beleid.”

Het team kijkt ook naar samenwerkingsmogelijkheden met andere zorgorganisaties. “We kunnen niet alles zelf doen,” zegt Gerike. “Samenwerken met palliatieve teams of reguliere thuiszorg kan helpen om de juiste zorg te bieden. Maar dat vraagt wel om goede afstemming.”

Hier en nu

Naast fysieke aanpassingen en samenwerkingen vraagt de zorg voor ouderwordende cliënten ook om een andere mindset. “We zijn gewend om te werken met doelen: wat willen we bereiken? Wat zijn de volgende stappen? Maar bij oudere cliënten verschuift de focus,” legt Lilian uit. “Het gaat meer om liefdevolle, warme zorg in het hier en nu.”

Dit vraagt ook iets van de begeleiders. “Zij moeten bijvoorbeeld bijgeschoold worden in palliatieve zorg,” zegt Gerike. “Ook is het belangrijk dat ze handvatten krijgen om beter aan te sluiten bij de beleving van de cliënt.”

Praktische methodieken

Een van de methodieken die hierbij kan helpen, is de Methode Urlings. Lilian volgde recent een training in deze methode. “De Methode Urlings is gericht op het bieden van liefdevolle zorg en het aansluiten bij de beleving van de cliënt,” legt Lilian uit. “Het gaat erom dat je niet pusht, maar kijkt naar wat iemand nodig heeft. Bijvoorbeeld door

herinneringen op te halen met oude foto’s of muziek, of door op een rustige manier aanrakingen te gebruiken om iemand meer bewust te maken van zijn eigen lichaam.”

Lilian geeft een voorbeeld van een oudere bewoner die niet wilde douchen of haar kleding laten wassen. “We wisten bijna niets over haar achtergrond. Haar ouders zijn al lang overleden, en er is nog wel een zus, maar die woont ver weg. In het begin probeerden we haar te overtuigen met schema’s en duidelijke afspraken, maar dat werkte niet. Dankzij de training heb ik geleerd om een stap terug te doen. Niet pushen, maar aansluiten bij wat zij nodig heeft. Nu vertrouwt ze mij, en mag ik haar helpen met douchen en kleding wassen.”

Stappenplannen en signalen

Om begeleiders te ondersteunen, is het volgens Gerike belangrijk om een werkwijze en duidelijke checklists te ontwikkelen. “Bijvoorbeeld in de palliatieve fase,” zegt ze. “Een simpele vraag als: ‘Zou je verbaasd zijn als deze bewoner binnen een jaar overlijdt?’ kan al een eerste indicatie zijn dat er meer nodig is. Dat kan leiden tot een gesprek met de familie over wensen en behoeften in de laatste levensfase.”

Lilian benadrukt ook het belang van signalen herkennen van bijvoorbeeld dementie. “Soms schrijf je bepaald gedrag toe aan eigenwijsheid of een slechte bui, terwijl het eigenlijk een teken is dat iemand moeite krijgt met alledaagse dingen. Het is belangrijk dat begeleiders leren om die signalen te zien.”

Toekomst

Voor Gerike en Lilian ligt de focus op het bouwen aan een toekomst waarin bewoners in iedere fase van hun leven de zorg krijgen die ze nodig hebben. “We willen dat bewoners zich gezien voelen, met aandacht voor hun fysieke én emotionele behoeften,” zegt Gerike. “Dat betekent dat we als organisatie blijven leren en ons aanpassen aan de veranderende zorgvraag.”

Lilian voegt daaraan toe: “Voor mij is het belangrijk dat we bewoners behandelen zoals we zelf behandeld willen worden als we oud zijn: met respect, aandacht en liefde. Dat is de kern van ons werk.”

Ik hoop eigenlijk op kinderchampagne', zegt Gerjanne (35 jaar) als we het hebben over haar 12,5 jaar werkjubileum bij Ekoplaza. Lotte, haar werkbegeleider, reageert lachend: 'Dat gaan we regelen!'. In mei is het zover. Ze kijkt er nu al naar uit en stiekem hoopt ze dat de burgemeester er ook bij is. Ook de klanten bij Ekoplaza leven mee met dit feestje. Dat Gerjanne al 12,5 jaar bij Ekoplaza werkt, is te danken aan de goede begeleiding en natuurlijk haar harde werk.

Op donderdag vind je Gerjanne hardwerkend bij Ekoplaza. Lotte komt zo nu en dan binnenlopen. 'Soms kom ik binnen en dan staat er een enorme voorraad en dat werkt Gerjanne helemaal weg. Alles moet in de winkel staan en netjes gespiegeld worden', vertelt ze met trots. Waar ze in het begin van haar werkcarrière volgens een takenlijstje werkte, weet ze nu alles uit haar hoofd. Ze kent haar verantwoordelijkheden, maar ook haar klanten. Van één stel weet ze precies wat ze willen. Als zij in de winkel komen, helpt Gerjanne hen gelijk en pakt ze voor hen de gebruikelijke producten.

'Ik vind alles leuk.'

Gerjanne zie je niet snel stilzitten. Naast het harde werken bij de Ekoplaza, werkt ze dinsdag en woensdag in de bakkerij van de Rozerie. Op maandag en vrijdag vind je haar op de boerderij in Stroe. Daarnaast past ze zo nu en dan op in de kerk. Enige nadeel? 'Dan moet ik weer vroeg uit m'n nest.' Maar dat heeft ze ervoor over. Ze geniet van de omgang met de kinderen. 'Ik ben al 4 keer tante', vertelt ze met trots.

'Ik vind alles leuk', zegt Gerjanne als het over haar werk gaat. Vooral als ze Lotte ziet op donderdag is haar dag compleet. Zo'n 1 keer per jaar heeft Gerjanne een functioneringsgesprek. 'Het is fantastisch dat Gerjanne drie werkplekken heeft', vertelt Lotte. 'Het is superbelangrijk voor cliënten om te werken in de samenleving.' Ze ziet dat Gerjanne veel leert van het werk. 'Ze heeft eigen

Op de foto: deelnemer Gerjanne en haar werkbegeleider Lotte

verantwoordelijkheden waar ze op wordt aangesproken. Het werk zorgt voor zelfvertrouwen en groei in haar ontwikkeling. Ze is echt van meerwaarde op haar werkplekken.' En als ze een keer een moeilijke vraag heeft van een klant, zegt Gerjanne gewoon: 'mijn naam is haas', waarop Lotte in de lach schiet. 'Gerjanne is ook heel grappig.'

Over de samenwerking tussen Rozelaar en bewoners De Pol

“Onze klanten hebben daar een natuurlijk talent voor”

Op de foto: bewoner Gerrit en begeleider Gerrie

‘Kijk, daar komen Samira en meneer van Logchem (we mogen hem Gerrit noemen .red) terug van hun uurtje fietsen op de hometrainer.” Gerrie Bleumink zwaait hen enthousiast tegemoet. Ze werkt als Begeleider Zorgcoördinator op de dagbesteding van de Rozelaar die gevestigd is in woonzorgcentrum De Pol in Nijkerk. Dagelijks ziet ze hoe bijzonder de samenwerking is tussen de deelnemers van de Rozelaar en de ouderen die in het centrum wonen. “Onze plek in dit centrum is echt uniek. We doen onze eigen dingen, maar onze samenwerking brengt ontspanning en vreugde naar twee doelgroepen.”

Deelnemers van de Rozelaar, zoals Samira, komen dagelijks vanuit Nijkerk en omgeving naar De Pol. Daar helpen ze met verschillende taken: tafeldekken, soep maken, dieren

verzorgen, en zelfs nagels lakken bij bewoners. Samira vertelt: “Ik weet precies wat mensen lekker vinden. En ik maak graag even een praatje, dat vind ik het leukst.” Sinds haar stage werkt ze al zeven jaar bij De Pol en ze voelt zich er helemaal thuis. “Het is gewoon mijn ding,” glimlacht ze.

De samenwerking tussen de deelnemers van de Rozelaar en de bewoners heeft voor beide groepen een grote meerwaarde. Voor Samira (26 jaar) is het belangrijk dat haar werk echt iets betekent: “Ik maak graag mensen blij. Vooral oudere mensen zijn een leuke doelgroep.” Voor Gerrit van Logchem (91 jaar) die werkzaam was als rechtbankverslaggever is het zijn eerste interview ooit. Voor hem is het contact met Samira en de anderen meer dan alleen praktische hulp. “Het contact is gewoon prima,” vertelt hij. “Ik zit niet graag stil en Samira zorgt ervoor dat ik actief blijf.” Ze lacht: “Soms pak ik de joystick van de rolstoel, anders botst hij overal tegenaan.”

Zien en gezien worden

Gerrie ziet dagelijks hoe bijzonder de interactie is. “Je merkt dat bewoners die dementerend zijn of veel meegemaakt hebben, echt opbloeien door het contact met onze deelnemers. Zo hebben we een deelnemer die altijd heel precies een servetje neerlegt. Dan zie je mensen echt vertederd kijken. Het doet zoveel: mensen voelen zich gezien en meer zichzelf.”

Een vrouw die niet meer kon spreken, maar wel alles begreep, keek graag naar wat er om haar heen gebeurde. Gerrie vertelt: “Op een deelnemer reageerde ze altijd door ‘heej’ te roepen, maar juist dat moment van interactie maakte het contact zo mooi. Onze deelnemers voelen dan: ‘Ik ben belangrijk.’ En die mevrouw voelde zich ook echt gezien.”

Een wederkerige meerwaarde

Het bijzondere aan de samenwerking is dat beide groepen iets voor elkaar betekenen. Gerrie: “Oudere mensen hebben een heel leven achter zich. Voor hen is het belangrijk dat ze gezien worden en dat ze er nog steeds toe doen. Onze deelnemers hebben daar vaak een natuurlijk talent voor. Ze stappen gemakkelijker over grenzen heen en maken contact op een manier die heel puur is.”

Een mooi voorbeeld is Samira’s band met Gerrit. Iedere week fietsen ze samen via het ‘fietslabyrint’, een scherm waarop ze virtueel door Nederland en andere landen fietsen. “Ik help Gerrit om zijn benen goed te bewegen en zijn rondje af te maken,” vertelt Samira. “Hij moet wel actief blijven.” Gerrit vult aan: “Samira ‘dwingt’ me om door te fietsen. En daarna drinken we gezellig koffie.”

Kleine gebaren, grote impact

De wederkerigheid is prachtig om te zien. Gerrie geeft een voorbeeld: “We hebben een deelnemer die altijd met een kruiwagen rondloopt. Iedere dag stopt hij bij hetzelfde appartement om even contact te maken met een bewoner. Wij zouden misschien doorlopen, maar hij ziet die persoon echt. Die kleine momenten, oogcontact, een vriendelijk gebaar – ze hebben een enorme impact op de ouderen.”

Samen waardevol

Uiteindelijk draait het bij de Rozelaar en De Pol om verbinding. Deelnemers van de Rozelaar voelen zich waardevol, omdat ze echt iets kunnen betekenen. Bewoners voelen zich gezien en geliefd. Gerrie vat het treffend samen: “Onze deelnemers tellen echt mee. Ze maken het leven van de bewoners net een beetje mooier, en ze krijgen daar zoveel voor terug.”

Samira knikt instemmend: “Het is gewoon fijn om mensen blij te maken. Daar doe ik het voor.”

“Het is gewoon fijn om mensen blij te maken.”

Op de foto: deelnemer Samira en bewoner Gerrit

EEN DAG UIT HET LEVEN VAN *Trijnie Kwant*

Trijnie is 67 jaar en woont op de tweede verdieping van locatie Irishof. Toen ze 20 jaar was, kreeg ze hersenletsel door een auto-ongeluk. Iedereen dacht: 'Overleeft ze dit en hoe gaat haar leven er in de toekomst uitzien?'. Na een lange revalidatie kon ze veel dingen weer zelf doen, al heeft ze nog wat hulp nodig. Hier is een kijkje in haar week.

Zondag

Elke zondag ga ik naar de kerk. 's Ochtends word ik opgehaald door mensen uit de kerk en na de dienst ga ik met hen mee. Dit is een groep van zeven gezinnen, zowel familie als bekenden die ik afwisselend bezoek. Bij het ene gezin drink ik koffie, bij het andere lunch ik mee. Soms ga ik 's avonds weer naar de kerk. Mijn geloof is heel belangrijk voor me. Het geeft me kracht, moed en vertrouwen.

Maandag

Ik slaap nooit uit en word meestal rond 6 of 7 uur wakker. Om de week heb ik van 11 tot 12 uur fysiotherapie. De andere week lees ik kinderboeken voor bij de dagbesteding op de Rozelaar. Het is fijn om te zien hoe iedereen aandachtig luistert. Ik lunch altijd thuis op de Irishof en dan help ik met tafeldekken. 's Middags ga ik naar 'Lol met Wol' in de Veluwehal, waar we met een groep dames breien en haken.

Dinsdag

Op dinsdag ga ik naar Welzijn Barneveld. Daar doen we van alles: sjoelen, kaarten maken, schilderen en breien. Vooral schilderen vind ik geweldig, maar ik moet er wel schik in hebben. Soms maak ik dekantjes van restjes wol, die ik weggeef aan 'Lol met Wol' of familie. Ik lees ook graag streekromans; die vind ik erg boeiend.

Woensdag

Woensdagochtend ben ik vrij. Dan komt de buurman koffie brengen, wat altijd gezellig is. 's Middags ga ik naar Kootje Kwak (Kootwijkerbroek). Elke week doen we iets anders, maar vaak schilder ik tijdens de creatieve middagen. Ik word daar naartoe gebracht en opgehaald met het Automaatje.

Donderdag en vrijdag

Op deze dagen ga ik ook naar Kootje Kwak. 's Ochtends drink ik koffie met ouderen. Dat is altijd gezellig, daar houd ik van en het geeft me energie.

Zaterdag

Op zaterdag ben ik vrij. Ik kan lekker bijkomen en genieten van mijn vrije tijd. Het fijne aan wonen bij de Rozelaar is dat ik dichtbij alles zit: de winkels en de kerk. Dat maakt het extra fijn om hier te wonen, en bij deze groep mensen van verdieping twee op Irishof heb ik het erg naar mijn zin. Trijnie geniet van haar leven en haalt veel voldoening uit haar dagelijkse bezigheden, haar geloof en de mensen om haar heen.

MEDEWERKER: *Sanne van Berkum*

Elk levensverhaal telt

Beter aansluiten bij de ouder wordende cliënt

Op de foto: begeleider Sanne kijkt samen met bewoner Rikje naar oude fotoalbums

Bewoners en deelnemers van de Rozelaar worden steeds ouder. Door ontwikkelingen in medische zorg en begeleiding is de levensverwachting enorm toegenomen. “De casuïstiek en de zorgvraag worden daardoor steeds complexer,” zegt Sanne van Berkum, begeleider op woonlocatie aan de Irishof. “De vergrijzing is een belangrijk thema voor de Rozelaar.”

Sanne legt uit waarom het onderwerp haar zo raakt. “Voor mijn opleiding Social Work zocht ik een innovatieproject dat praktisch iets toevoegt aan het leven van de cliënt binnen de organisatie. Ik merk dat ik vaak achtergrondinformatie mis bij bewoners. Al snel ontstond bij mij het idee om aan de slag te gaan met het levensverhaal van de cliënt.”

Sanne onderzoekt eerst de behoefte binnen haar eigen woonlocatie. “Mijn vraag was wat er nodig is om beter aan te sluiten bij de ouder wordende cliënt. Wat heeft een begeleider nodig? Wat moeten we weten over de doelgroep en het proces van ouder worden? En wat is er nodig als we kijken naar de individuele cliënt?”

Al snel ontdekt Sanne dat het ‘levensverhaal’ een waardevolle toevoeging is. “Door het levensverhaal op te halen, leggen we niet alleen de levensloop en geschiedenis vast, maar begrijpen we de cliënt ook beter. We vragen bijvoorbeeld naar school, hobby’s, werkervaring, vakanties en belangrijke mensen in hun leven, zoals een docent. Vanuit mijn ervaring in de ouderenzorg weet ik dat een levensverhaal helpt om écht aan te sluiten bij iemands leefwereld.” Collega’s van Sanne, van dagbesteding Lavendel, hebben al materiaal ontwikkeld om die verhalen op te halen. Sanne voegt er nog gerichte vragen aan toe. Bijvoorbeeld: hoe ziet een ideale dag eruit voor de cliënt? Of:

welke specifieke behoeften zijn er? “Het formulier is gericht op het verzamelen van gedetailleerde informatie over de cliënt. Al deze informatie kan vervolgens vastgelegd worden in het elektronisch cliëntendossier.”

Sanne stuurt het vernieuwde formulier ook naar familieleden van jongere cliënten. “Het is belangrijk om deze informatie op te halen zolang de ouders nog in leven zijn. Zij zijn een belangrijke bron en als begeleider kun je makkelijker om verduidelijking vragen. Als ouders er niet meer zijn, praten we met broers en zussen. Maar hun perspectief is vaak anders, wat kan zorgen voor een minder volledig beeld.”

Sanne benadrukt hoe belangrijk het is om het levensverhaal vast te leggen zodra een cliënt in zorg komt. “Het vormt een mooie handleiding voor de begeleiders. Wij zien een cliënt alleen in het nu, en alleen het gedrag van nu. Cliënten zijn soms heel goed in staat om hun omgeving in blokjes op te delen en ander gedrag te vertonen in verschillende werelden. Elke cliënt heeft zijn eigen verhaal en zijn eigen pad bewandeld. Cliënten hebben hun geschiedenis al geleefd. Bij de Rozelaar zien we maar een klein stukje van dat leven. Ook als begeleider loop je soms maar een klein stukje van de levensweg mee. Het is ontzettend jammer als deze informatie verloren gaat. Met het levensverhaal kun je gedrag van nu beter duiden.”

“Het is heel waardevol om met de familie een fysiek gesprek te voeren als je de informatie ophaalt. Voor de Rozelaar is het belangrijk om goed uit te leggen waarom het belangrijk is om deze informatie te hebben: we willen nog beter aansluiten bij de cliënt, samen 100%. Het mooie is dat je het levensverhaal kunt verwerken tot een fysiek boek met foto’s of een levensbox met bijvoorbeeld cd’s of geuren, passend bij de behoeften van de cliënt,” legt Sanne uit.

Sanne ziet veel mogelijkheden voor de toekomst: “Ik hoop dat de Rozelaar mooie stappen mag zetten in het vergaren en toepassen van kennis over de ouder wordende cliënt. Goede informatie over de medische achtergrond, het levensverhaal en het gedrag zorgt ervoor dat de cliënt zich gezien voelt. Het helpt ons om nog betere ondersteuning te bieden en onze cliënten een menswaardig leven te laten leiden.”

Wat is jouw levensverhaal?

Een levensverhaal is het verhaal over het leven van een persoon. Door het levensverhaal op te schrijven zie je wat van waarde is. Het is een hulpmiddel voor ouders/verwanten en begeleiders om, zoveel mogelijk samen met de cliënt, verhalen vast te leggen; verhalen die samen het 'levensverhaal' vormen.

Een levensboek is een boek of map met belangrijke en waardevolle gebeurtenissen uit iemands leven. Door het voeren van gesprekken over het levensboek met de cliënt en zijn familie, leren begeleiders de behoeften van cliënten beter kennen en kunnen ze daar beter op inspelen. Hieronder een aantal voorbeeldvragen die in een levensverhaal thuis horen.

Ik zou heel graag n
.....
.....

Plak hier een foto van jezelf!

Dit ben ik

Mijn naam is .....

Ik ben geboren op .....

Ik ben geboren in (plaats) .....

Ik woon nu in .....

Ik woon hier graag omdat .....

Ik werk/heb dagbesteding op .....

Wat ik daar doe is .....

Wonen en werken

Dromen

g nog eens:

.....
.....

.....
.....

.....
.....

Geloof

Over mij

Ik ben goed in .....

Ik ben dol op .....

Ik durf best .....

Ik word verdrietig van .....

.....

Ik geloof in .....

.....

Dit vind ik mooie bijbelteksten .....

.....

Dit vind ik mooie liederen .....

.....

Als ik ouder word dan:

... vind ik het belangrijk dat .....

.....

... zou ik graag deze mijlpalen vieren .....

.....

Ouder worden

A photograph of a man with grey hair, wearing a dark purple sweater, playing an organ. He is shown in profile, looking down at the keys. The organ is dark wood with a light-colored console. In the background, there is a white cabinet with red folders on top and a green plant. The lighting is warm and indoor.

*Hans is deelnemer op
Dagbesteding Madelief.*

Orgel spelen is zijn lust en zijn leven.
Hij speelt het liefst psalmen. Ook schommelt
hij graag want 'hij moet wel in beweging blijven'.

Als je hem vraagt naar bijvoorbeeld
zijn leeftijd dan zegt hij;

**“Ik blijf altijd
jong, want ik
heet Hans
de Jongh!”**